

- за всіма напрямками підготовки (питання 3-13) більшість опитаних студентів відзначають сформованість у себе відповідних умінь на високому та достатньому рівні. Кількість таких студентів зростає на старших курсах (4-5) порівняно зі студентами третього року навчання;

- найбільші утруднення відчують студенти усіх років навчання під час перевірки (питання 10) та оцінювання (питання 11) навчальних досягнень молодших школярів.

Таким чином, аналіз ставлення майбутніх учителів початкової школи до педагогічної практики показує, що більшість опитаних студентів відчують психологічну комфортність під час проходження педагогічної практики, задоволені власним результатом професійної підготовки за наслідками практики.

Література

1. Єрохін С. А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / С. А. Єрохін, Ю. В. Нікітін, І. В. Нікітіна // Юридична наука. – 2011. – №1. – С. 20-27.
2. Кацова Л. І. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. І. Кацова. – Х., 2005. – 19 с.
3. Куліш Р. В. Інтерактивні підходи до організації педагогічної практики студентів у вищих навчальних закладах / Р. В. Куліш // Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси : Вид-во ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2009. – Вип. 164. – С. 38-43.

УДК 378:373.21.011.31:001.8

Дорчинець Евеліна Михайлівна, магістр спеціальності
«Дошкільна освіта», Мукачівський державний університет
Науковий керівник - канд. пед. наук, доцент Пинзеник О. М.

РЕЗУЛЬТАТИ ФОРМУВАННЯ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний період розвитку дошкільної освіти в Україні вимагає ретельного переосмислення проблеми підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку. Одним із напрямів оновлення фахової підготовки є формування дослідницьких умінь у студентів вищого педагогічного навчального закладу, що потребує наявності комплексу методичного забезпечення. Дослідницька діяльність виконує роль системоутворювального фактора в теоретичній та практичній роботі майбутніх вихователів ДНЗ, який забезпечує єдність професійного та особистісного підходів у процесі комплексного формування дослідницьких умінь.

Реалізація поставлених завдань на етапі констатувального експерименту дозволила зробити висновок про те, що змістово-технологічне забезпечення формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ потребує розширення за рахунок теоретичних положень і практичних навичок здійснення дослідницької роботи. Основними факторами, які впливають на ефективність цього процесу, є системність формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ; гуманно-особистісна взаємодія суб'єктів цієї діяльності; вивчення та розповсюдження передового досвіду; дослідницьке самовдосконалення; дослідницька спрямованість викладання різних дисциплін; індивідуальна і групова робота зі студентами; самостійна пошуково-дослідницька діяльність студентів; робота з науково-методичними джерелами [3].

На основі встановлених характеристик та структури фахової підготовки студентів, із врахуванням результатів експерименту було визначено рівні сформованості дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ. В основу діагностування мотиваційно-ціннісного компонента покладено психологічну теорію про внутрішній і зовнішній тип мотивації. Ефективну оцінювальну діяльність вихователя ДНЗ забезпечує мотиваційний компонент, який ґрунтується на внутрішній позитивній мотивації професійної діяльності загалом та дослідницької діяльності зокрема [2]. За умови домінування зовнішніх негативних мотиваційних проявів у професійній діяльності вихователя виявляється її низька

ефективність, тому першим завданням підсумкового діагностування було визначення загальної професійно-педагогічної спрямованості студентів експериментальної та контрольної груп. За інструкцією методики студенти визначали ступінь важливості окремих мотиваційних чинників у виборі та реалізації педагогічної діяльності. Оскільки основним показником, за яким відрізняється процес навчання в експериментальній та контрольній групах, було упровадження розробленої методики, можемо зробити висновок, що під впливом експериментального навчання змінюється загальна професійна мотивація й установка майбутніх вихователів ДНЗ.

Ефективність упровадження змістово-технологічного забезпечення формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ перевірялася під час формувального етапу експерименту. Ключовим етапом формувального етапу експерименту було визначення рівня сформованості дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ в експериментальних і контрольних групах за розробленою методикою, в основу якої покладено анкетування відповідно до кожного компонента (мотиваційно-ціннісного, змістово-процесуального, дослідницького) і самостійне тестування.

Завданням експериментальної роботи була перевірка висунутої гіпотези, а саме: формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ у фаховій підготовці буде ефективним за умов: прийняття майбутнім вихователем ДНЗ гуманно-особистісного підходу як методологічної основи педагогічної взаємодії; формування стійкої позитивної внутрішньої мотивації до педагогічної діяльності загалом та до дослідницьких умінь як її структурного складника зокрема; розроблення змістово-технологічного забезпечення формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ; взаємозв'язку мотиваційно-ціннісного, змістово-процесуального компонентів досліджуваного аспекту формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів ДНЗ.

Експериментальне навчання проводилося з урахуванням навчальних планів підготовки фахівців ОС «бакалавр» напряму підготовки «Дошкільна освіта», розроблених на основі Державних освітніх стандартів вищої освіти, і здійснювалось у процесі вивчення психолого-педагогічних, фахових дисциплін, проходження педагогічної практики та науково-дослідницької роботи.

Аналіз експериментальних даних, а також підсумок психолого-педагогічних спостережень, бесід та матеріалів експертизи дають підставу стверджувати, що дослідницькі вміння найбільш інтенсивно формуються в умовах цілеспрямованого активного включення студентів у дослідницьку діяльність у процесі вивчення навчальних дисциплін, що саме стимулює розвиток інтересів до наукових педагогічних проблем. Саме тому розв'язання проблеми підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до дослідницької діяльності передбачає розроблення змістово-технологічного забезпечення, яке б задовольняло потреби ДНЗ у фахівцях нового типу. Успішне розв'язання цього питання можливе за умови впровадження інноваційних технологій, які надають перевагу особистісно суб'єктивному чиннику, сприяють формуванню у майбутніх вихователів науково-пошукової спрямованості, скеровують їх на створення авторських методик, програм тощо.

Література

1. Акімова О. Підготовка студентів до педагогічної творчості / О. Акімова // Наук. зап. Тернопіл. держ. пед. ун-ту; Сер. «Педагогіка». – Тернопіль, 2002. – №9. – С. 20–25.
2. Волинець Ю. О. Формування дослідницьких умінь у студентів – майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів / Ю. О. Волинець // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. праць. – К. : Логос, 2012. – Вип. 15. – С. 193–200.
3. Гловин Н.М. Формування дослідницьких умінь з дисциплін природничо-математичного циклу в студентів агротехнічного інституту в процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Надія Миронівна Гловин; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – 207 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>